

ook met die van de Kamers van Koophandel het geval moest zijn, te meer, waar de ontvangsten van deze Kamers uitsluitend afhankelijk zijn van met belastingen gelijk te stellen retributiën en heffingen.

Aldus vastgesteld den 15den Februari 1923.

SLINGENBERG.
SLJTSMA.
DE VEER.
HAAZEVOET.
JANSSEN.

AANWIJZING VAN VERANDERINGEN, gedurende de beraadslaging in de Tweede Kamer der Staten-Generaal gebracht in het gewijzigd ontwerp van wet (Stuk n°. 3) tot wijziging van eenige artikelen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. (230)

Artikel I.

In het nieuwvoorgestelde artikel 19a wordt aan het slot van het tweede lid de punt vervangen door een komma en vervolgens daaraan toegevoegd de woorden: „zulks met inachtneming van de wettelijke regelen omtrent het bewijs.”

Artikel III.

De voorgestelde wijziging van artikel 322 vervalt.

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot vaststelling van de begroting van inkomsten en uitgaven van het Bouwfonds voor de Departementen van Binnenlandsche Zaken en van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen voor het dienstjaar 1922. (263)

Departement van Binnenlandsche Zaken.

Artikel 1. Onderscheidene leden konden zich niet vereenigen met de door den Minister aangenomen houding in zake het te stichten Provinciaal Gouvernementsgebouw te Haarlem. Zij brachten in herinnering, dat in het oorspronkelijke ontwerp der Bouwfondsbegroting voor het dienstjaar 1921 (Gedrukte Stukken, Tweede Kamer, 1920/21 n°. 551) een post was uit-

getrokken van 192 000 gulden voor grondaankoop (zie Memorie van Toelichting op voornoemd wetsontwerp, blz. 1), welke evenwel om bezuinigingsredenen bij Nota van Wijziging werd teruggenomen. Onderwijl echter waren onderhandelingen aangeknoopt tusschen het Rijk, Gedeputeerde Staten van Noord-Holland en de gemeente Haarlem. Reeds in 1918 was de Minister in overleg getreden met Gedeputeerde Staten om te verkrijgen, dat de provincie de hand zoude leggen op geschikt terrein, onder verzekering, dat de Regeering het grootste deel van dat terrein zoude overnemen om het gebouw er op te plaatsen. De gemeente heeft toen onder dien sterken aandrang van Rijk en Gedeputeerden terrein voor het nieuwe gebouw aangekocht en dat in gereedheid gebracht, zooals in de vergadering der Tweede Kamer van 6 Februari j.l. door den heer BOMANS is uiteengezet (*Handelingen* 1922—1923, blz. 1407, 2de kolom). De leden hier aan het woord keurden het af, dat in het stadium, waarin de zaak zich toen bevond, het Rijk zich plotseling had teruggetrokken en de gemeente nu met den door haar aangekochten grond achterliet, zoodat het ten slotte de gemeente is op welke kosten het Rijk bezuinigt. Al konden zij medegaan met het voornemen, althans tijdelijk, van den aanbouw af te zien, dan meenden zij toch, dat het Rijk in deze moreel gebonden is en de billijkheid vordert, dat het de kosten voor aankoop van het terrein betaalt. Bezuiniging mocht geen reden zijn voor het Rijk om na te laten den grond over te nemen.

Overigens achtte men verbetering van den toestand ten opzichte van het gouvernementgebouw noodzakelijk. Er is geen vergaderzaal voor de Staten, terwijl het aantal beschikbare lokalen voor den provincialen dienst volstrekt onvoldoende is, ten gevolge waarvan de Gedeputeerde Staten over geen bureau-ruimte beschikken. Bij de uitbreiding der bemoeiingen ook van de Provincie mag dit niet zoo blijven.

Nog werd opgemerkt, dat het voor het Rijk niet noodig was de zuinigheid zóó ver te drijven, dat de vervuilde en zelfs met modder bespatte vensters van het gebouw niet worden schoongemaakt.

Departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.

Artikelen 5, 7, 9. Men vroeg, of de hooge bedragen uitgetrokken voor gebouwen ten behoeve van het hooger onderwijs, zóó dringend noodig zijn, dat zij geen uitstel kunnen lijden.

Van andere zijde meende men te moeten waarschuwen tegen besparing, die verkregen wordt door het bouwen van nieuwe lokaliteiten na te laten, omdat men voor onhoudbare toestanden komt te staan, wanneer het later blijkt, dat die lokalen toch noodig zijn. De kosten bedragen dan dikwijls meer dan het geval zoude zijn geweest indien men tijdig tot dien aanbouw was overgegaan. Ook kan besparing op de bouwkosten meermalen aanleiding geven tot vermeerdering van de kosten van onderhoud.

Naar aanleiding van deze beschouwingen vestigden verschillende leden opnieuw de aandacht op de mogelijkheid, ter wille van de noodzakelijke bezuiniging, van vereenvoudiging van het hooger onderwijs, in dier voege, dat het aantal faculteiten aan eenige universiteiten zoude worden verminderd.

Aldus vastgesteld den 26sten Februari 1923.

VAN WASSENAER VAN CATWIJCK
W. FRANSEN.
BEELAERTS VAN BLOKLAND.
STEGEER.
DE VLUGT.